

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НАН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Г. С. СКОВОРОДИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. Олеся ГОНЧАРА

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ:
НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ»
10-11 жовтня 2025 року
м. Черкаси

Черкаси 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НАН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. Г. С. СКОВОРОДИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. Олеся ГОНЧАРА

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

з міжнародною участю

**«ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ:
НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ»**

10-11 жовтня 2025 року
м. Черкаси

Черкаси 2025

УДК 81'27:316.77] (063)
М34

*Рекомендовано до друку
вченою радою Черкаського державного
технологічного університету
(протокол №4 від 20.10.2025).*

Упорядники:

Берега Л. О. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та загального мовознавства Черкаського державного технологічного університету;

Дядюра Г. М. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та загального мовознавства Черкаського державного технологічного університету;

Кухарєва-Рожко В. І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та загального мовознавства Черкаського державного технологічного університету.

Рецензенти:

Наталя ДЬЯЧОК – доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Ірина ЛИТВИН – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри теорії та практики перекладу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Професійна комунікація: національна ідентичність у багатомовному світі»: 10-11 жовтня 2025 року, м. Черкаси [Електронний ресурс] / упоряд. : Л. О. Берега, Г. М. Дядюра, В. І. Кухарєва-Рожко ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2025. – 117 с.

У збірнику представлено матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Професійна комунікація: національна ідентичність у багатомовному світі» (м. Черкаси, 10-11 жовтня 2025 р.).

Збірник містить наукові доробки учасників конференції.

УДК 81'27:316.77] (063)

Матеріали подано мовою оригіналу та в авторському редагуванні.

*За достовірність фактів, статистичних та інших даних,
точність формулювань і висновків несуть відповідальність автори матеріалів.*

Організаційний комітет:

Голова організаційного комітету:

Олег ГРИГОР, доктор політичних наук, професор, ректор Черкаського державного технологічного університету, Україна

Заступник голови організаційного комітету:

Еміль ФАУРЕ, доктор технічних наук, професор, проректор з науково-дослідної роботи та міжнародних зв'язків Черкаського державного технологічного університету, Україна

Члени організаційного комітету:

Людмила БЕРЕЗА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Галина ДЯДЮРА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Наталя ДЬЯЧОК, доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

Ганна ЛЕЩЕНКО, доктор філологічних наук, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Тетяна ОСПОВА, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Людмила СИДОРЕНКО, кандидат філологічних наук, в.о. завідувача кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Світлана СОКОЛОВА, доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник, Керівник наукової групи соціолінгвістики відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики, Інститут української мови НАН України, Україна

Мирослава ЧЕПУРНА, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Програмний комітет:

- Людмила БЕРЕЗА**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет Україна
- Анжела БОЙКО**, доктор філософських наук, завідувач кафедри філософських, політичних і психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет Україна
- Людмила ВОВКОЧИН**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філософських, політичних і психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет Україна
- Галина ДЯДЮРА**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Наталія ДЬЯЧОК**, доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна
- Віталіна КУХАРЄВА-РОЖКО**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Ганна ЛЕЩЕНКО**, доктор філологічних наук, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Наталія МАХИНЯ**, доктор педагогічних наук, декан факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Наталія ПІДДУБНА**, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови імені проф. Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна
- Олена ПЧЕЛІНЦЕВА**, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна; запрошений дослідник, Університет Й. Гутенберга, Інститут славістики і тюркології, Німеччина
- Людмила СИДОРЕНКО**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Світлана СОКОЛОВА**, доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник, Керівник наукової групи соціолінгвістики відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики, Інститут української мови НАН України, Україна
- Олена ХРАМОВА-БАРАНОВА**, доктор історичних наук, завідувач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна
- Мирослава ЧЕПУРНА**, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

ЗМІСТ

Секція 1 КОМУНІКАТИВНИЙ ДИЗАЙН: НОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	5
Ірина БАННОВА, Оксана СТРИЖОВА, Катерина ШМАТЬКО. Графічний мем як візуальний концепт для комунікації	5
Юрій БОРИСОВ, Ірина БАННОВА, Ірина УСИК. Становлення і перспективи комунікативного дизайну	7
Олена ГАЛИЦЬКА, Павло БУРМИЛЯК. Акцидентний шрифт: національний колорит шрифтової графіки	10
Ірина ГЛАДКОВА, Катерина КАНЮК, Анна СУХОНОСОВА. Відмінності при встановленні авторства в творах дизайну та мистецтва	12
Тетяна КАСЬЯН, Юрій ЩЕНКО, Анастасія КОМІРЧА. Живописні практики як сучасні образи комунікації (на прикладі батика)	14
Тетяна ХУТКА, Олександра КОВБАСА, Ілля ПОПОВІЧЕНКО. Штучний інтелект у fashion industries: перспективи.....	16
Вікторія КУДРЕВИЧ, Вікторія ШКРЕБТІЙ, Денис КОНОНЕНКО. Інформаційно-комунікаційні технології в графічному дизайні, використання в моушн-дизайні.....	18
Олена ГАЛИЦЬКА, Павло БУРМИЛЯК, Сергій ЛИПОВЕЦЬ. Інформаційний дизайн: візуальна єдність громадського простору.....	20
Іван СУРЖИКОВ, Леся ТАРАХТІЙ. Кольорознавство як інноваційний метод комунікативного дизайну	22
Олена ХРАМОВА-БАРАНОВА, Сергій ДЕРКАЧ, Анастасія МАНН. Плакатне мистецтво як інноваційна форма комунікації в графічному дизайні.....	24
Гліб БАРАНОВ. Криптомистецтво: комунікативні тенденції	26
Олена ДЕНЬГА, Чжан ЦЗІНЬМЯО. Культурно-мистецькі стратегії збереження ідентичності в глобалізованому комунікативному просторі	27
Секція 2 СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ Й ЛІНГВОДИДАКТИКИ	31
Людмила ІВАНЧЕНКО, Ярослав ІВАНЧЕНКО. Проблеми онлайн-навчання української мови іноземних студентів.....	31
Тетяна ОСІПОВА. Мова війни: вербальні й невербальні стратегії впливу в медіапросторі.....	33

Людмила БЕРЕЗА. Роль медіа у закріпленні мовних інновацій: вітчизняний та закордонний досвід	36
Віталіна КУХАРЄВА-РОЖКО. Комунікативний аспект вивчення речення в науковому тексті	37
Олена ДЕНЬГА. Формування національної ідентичності у процесі вивчення української мови іноземними студентами: досвід використання пісенного матеріалу	39
Галина ДЯДЮРА, Софія ФЄДОСЄЄВА. Фразеологізми як вираження національної ідентичності	42
Олена ПЧЕЛІНЦЕВА. Використання мовних корпусів та ШІ у граматичних дослідженнях	43
Інна ПАВЛОВА. Дієслівні форми в поетичному тексті: семантика і стилістичний потенціал	44
Людмила СИДОРЕНКО. Мовний вибір та код-свічинг у повсякденному спілкуванні	47
Галина ДЯДЮРА. Мовні засоби формування тексту в добу цифровізації	49
Наталія ПІДДУБНА, Марія ТЕЛИТЧЕНКО. Чоловічий іменник фольклорно-міфологічного фентезі Надії Гори «Казки забутих предків»	50
Секція 3 МОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	
У ПСИХОЛОГО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ	54
Анжела БОЙКО. Філософські виміри національної ідентичності в контексті багатомовної професійної комунікації	54
Людмила ВОВКОЧИН. Когнітивні та емоційні виміри мовленнєвої взаємодії	56
Олена ДЕНЬГА, Олександра САЄНКО. Психолінгвістичні маркери української ідентичності в структурі та символіці колискової пісні	58
Олена ДЕНЬГА, Інга КУТОВА. Мова надії та мова втрат: психолінгвістичний аналіз інтерв'ю з учасниками бойових дій	60
Алла СІРЕНКО. Мовний потенціал у формуванні психологічної стійкості особистості	62
Павло КРЕТОВ, Олена КРЕТОВА. Психолого-реабілітаційний потенціал метаісторичних дискурсу та наративу	65
Наталія СТАРОВОЙТЕНКО, Людмила ІВАНЧЕНКО. Формування soft skills у майбутніх управлінців на тренінгових заняттях з протидії маніпулятивним впливам	67

Секція 4 ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ	70
Альона СОВЕТНА, Катерина СТАРКОВА. Питання домінування та контролю в романі Ани Кастілло «Листи до Міксквігуала»	70
Юлія ГРОН, Андрій ГРОН. Мовно-стилістичні особливості науково-фантастичного дискурсу	72
Ганна КАРЛОВСЬКА. Викладання іноземної мови студентам на платформі Moodle	74
Олена ЛАНСЬКИХ, Тетяна ДЕРНОВА. Task-based learning як методика, що мотивує і розвиває критичне мислення.....	76
Олена ЛАНСЬКИХ, Тетяна ДЕРНОВА. Підготовка студентів до спілкування з людьми з різних мовних і культурних середовищ	78
Тетяна ІСАЄНКО. Українська мова в китайській аудиторії: дидактичні виклики	80
Ганна ЛЕЩЕНКО, Максим КАРИЙ. Військовий дискурс: теоретичні аспекти вивчення.....	82
Олена ПАВЛЕНКО, Леся ГРЕЧУХА. Не інструмент, а партнер: як критерії оцінки впливають на вибір програми автоматизованого перекладу.....	84
Тетяна РЕДЧИЦЬ. Переклад термінів-абревіатур у галузі інформаційних технологій.....	87
Людмила ПОТАПЕНКО, Лариса ЧАБАК. Використання технології Storytelling у процесі викладання професійної іноземної мови для здобувачів освіти нелінгвістичних спеціальностей	89
Ірина БАГАЧ. Функціональні характеристики воєнно-політичного дискурсу	91
Ірина МОГІЛЕЙ, Анна МАКОТА. Архетипні образи у художньому перекладі	93
Світлана ПЕТРІЧЕНКО. Вплив інноваційних технологій на ефективність вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням	97
Людмила ТКАЧЕНКО. Багатомовний світ та виклики професійної комунікації: німецька перспектива	99
Liudmyla POTENKO. Inclusive Competence as an Integral Part of Modern Professional Training for University Teachers.....	101
Myroslava SHERPURNА. Peculiarities of translating economic texts into and from English.....	103
Дарина КОЛЕСНИК, Дмитро ПІДЛАСИЙ. Політичний дискурс: особливості впливу на аудиторію	105
Анна ПАНЬКОВА. Переклад композитів з німецької мови українською...	107

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Багач Ірина Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Баннова Ірина Мусіївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Баранов Гліб Олексійович, аспірант, викладач кафедри економіки та управління, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Береза Людмила Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Бойко Анжела Іванівна, доктор філософських наук, завідувач кафедри філософських, політичних та психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Борисов Юрій Борисович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Бурмиляк Павло Павлович, магістрант кафедри дизайну, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Вовкочин Людмила Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософських, політичних і психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Галицька Олена Валеріївна, старший викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Гладкова Ірина Павлівна, старший викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Гречуха Леся Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Грон Юлія Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Грон Андрій Вікторович, студент факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Грьонн Атле, професор кафедри літератури, країнознавства та європейських мов, Університет Осло, Норвегія

Деньга Олена Анатоліївна, старший викладач кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Деркач Сергій Петрович, старший викладач кафедри дизайну, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Дернова Тетяна Анатоліївна, старший викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Дядюра Галина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Іванченко Людмила Іванівна, викладач кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Ісасенко Тетяна Василівна, старший викладач кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Іщенко Юрій Петрович, заслужений художник України, доцент кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Канюк Катерина Володимирівна, викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Карий Максим Іванович, магістрант кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Карловська Ганна Володимирівна, викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Касьян Тетяна Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, заслужений художник України, доцент кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Ковбаса Олександра Вікторівна, викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Колесник Дарина Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Комірча Анастасія Ігорівна, магістрантка кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Кононенко Денис Олегович, магістрант кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Кретов Павло Васильович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософських, політичних та психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Кротова Олена Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри слов'янської філології, зарубіжної літератури та методики навчання, Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, Україна

Кудревич Вікторія Валеріївна, викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Кутова Інга Олександрівна, студентка факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Кухарєва-Рожко Віталіна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Ланських Олена Борисівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Лещенко Ганна Веніамінівна, доктор філологічних наук, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Липовець Сергій Сергійович, магістрант кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Макота Анна Юріївна, магістрантка кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Манн Анастасія Русланівна, магістрантка кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Могілей Ірина Іванівна, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Осіпова Тетяна Федорівна, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Павленко Олена Георгіївна, доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології, Маріупольський державний університет, Україна

Павлова Інна Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Панькова Анна Вадимівна, викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Петріченко Світлана Олегівна, викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Піддубна Наталія Віталіївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Підласий Дмитро Андрійович, асистент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Поповіченко Ілля Павлович, студент факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Потапенко Людмила Віталіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Потенко Людмила Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Пчелінцева Олена Едуардівна, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Редчиць Тетяна Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Саєнко Олександра Юріївна, студентка факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Сидоренко Людмила Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Сіренко Алла Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософських, політичних та психологічних студій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Советна Альона Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Старкова Катерина Ігорівна, студентка факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Старовойтенко Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри лісового господарства та раціонального природокористування, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Стрижова Оксана Петрівна, старший викладач кафедри дизайну, Хмельницький національний університет, Україна

Суржиков Іван Васильович, старший викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Сухоносова Анна Олександрівна, магістрантка кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Тарахтій Леся Олегівна, студентка факультету гуманітарних технологій, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Телитченко Марія Володимирівна, магістрантка кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Ткаченко Людмила Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Усик Ірина Вікторівна, магістрантка кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Федосєєва Софія Євгенівна, студентка факультету гуманітарних технологій, лаборант кафедри української мови та загального мовознавства, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Храмова-Баранова Олена Леонідівна, доктор історичних наук, завідувач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Хутка Тетяна Степанівна, старший викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Чабак Лариса Іванівна, старший викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Чжан Цзіньяо, асистент кафедри образотворчого мистецтва Єньшанського інституту в провінції Хубей (Китай), студент навчально-наукового центру по роботі з іноземними студентами, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Чепурна Мирослава Володимирівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Шкретій Вікторія Сергіївна, викладач кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Шматько Катерина В'ячеславівна, магістрантка кафедри графічного дизайну, моди та стилю, Черкаський державний технологічний університет, Україна

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

з міжнародною участю

«ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ:
НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ»

10-11 жовтня 2025 року

м. Черкаси

В авторській редакції

Комп'ютерне складання: *Федосеева С. Є.*

Технічний редактор *Давиденко К. В.*

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 7,05. Зам. 25-110.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.
Редакційно-видавничий відділ ЧДТУ
red_vidav@chdtu.edu.ua

Секція 4

ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

ПИТАННЯ ДОМІНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ В РОМАНІ АНІ КАСТІЛЛО «ЛИСТИ ДО МІКСКВІГУАЛА»

*канд. філол. наук Альона Советна,
студентка Катерина Старкова*

Для протагоністи Терези католицизм – церква, що вказує на засудження життя всемогутнім Богом. Тереза запитує в листі 4 “Чи знаєш ти запах церкви...? Собор, двері, котрого у зріст двох дорослих чоловіків і такі важкі, що коли тягнеш одну половинку, щоб увійти, відчуваєш себе таким малим як і передбачено долею” [2, 30] “Спогади минулого увібрали запах церкви, ладану, гарячого масла, воску від свічок, які постійно горять, квітами і пальмами, які передують Пасці. Вона пахне смертю” [2, 30].

Деякі з листів Терези все ж викривають її визнання обмеженості Християнства [1]. Навіть в світлі неприємного досвіду в сповідальні вона пише в листі 1 що вона була одружена не в церкві, а в паркові біля Гарі Крішна. Вона знову звертається до цієї ідеї, коли хрещена застерігає її про наслідки розлучення “Згідно з християнськими догматами, навіть якщо ти отримаєш розлучення, ти назавжди залишишся заміжною і будеш жити в гріху з іншим чоловіком, Тереза... – Але ми ніколи не одружувались в церкві” [2, 22] В листі 27 вона пише про сон, в якому відвідує село єдине, яке ще не зруйнував “світовий прогрес”. “Село не має на меті змінити світ, а тільки жити в справедливості і молитві до Господа” [2, 103].

Метафора церкви, що пахне смертю та вигаданого села, дещо пом'якшені. Наприклад в листі 3 Тереза пише руїнам Толтека, які символізують богів і для головної героїні були попередниками Християнського Бога “монолітні статуї віддають належне воїнам і милосердному Богу в самовигнанні, котрий з'явився згодом на землі Майя, а потім на спині чотириноного звіра, щоб продемонструвати помилковість, властиву смертним” [2, 15].

Система патріархальних правил в Сполучених Штатах і Мексиці представлена амбівалентно так як і в метафорах, що розкривають властивості змії як обійняти так і задушити. Алісія приєднується до групи жінок з надією стати незалежною і щоб просунутися по кар'єрі. Група нав'язує обітницю

безшлюбності як правило вступу до їх об'єднання. Проблеми, з якими стикається Алісі, ставши членом групи, з'являються із-за “відсутності того, що вона не могла точно вказати на щось, окрім природи, що дала їй тіло і дух не зважаючи на перепони суспільства. Чоловік і жінка належать одне одному.”[2, 12] Алісії потрібна родина, хтось з ким вона могла б розділити радощі життя. В її житті з'являється в'єтнамський ветеран Абдель. Тереза вважає, що подруга шукає схвалення чоловіка через “сексуальні відносини” [2, 45]. Сама ж Тереза зраджує свою групу, коли повертається до чоловіка. Навіть покинувши його вдруте, вона порівнює обітницю безшлюбності з тим “щоб відкусити собі носа аби дошкулити обличчю” [2, 111].

Образ руки, яка тримає Терезу як в пастці посилюється метафорою змії, зображує стосунки чоловіка і жінки [3]. Тереза зізнається, що відштовхнувши чоловіків на нетривалий час вона з двома подругами, жили разом, набираючись сили одна в одній. “Нашим розумом заволодів образ змії, що погрожувала оповити наші змучені серця”[2, 44] В листі 21 від третьої особи зображено зачарованість чи то Терези чи Алісії зміями, нав'язана комплексним образом богині землі Коатлікуе. “Прогулюючись вздовж берега хтось підняв зламану гілку і повільно щось намалював на піску. Вона намалювала змію “S”. Вона намалювала ще одну змію “S” Дві змії “SS”. Вона була одержима зміями. Жінка-змія, Коатлікуе”[72] Образ змії є символом жінки без влади, це образ, що залежить від патріархальної системи. Образ змії є теж амбівалентним. В листі 19, зображуючи Мексику, Тереза говорить про подвійні стандарти місця, яке б вона назвала Батьківщиною, але яке її відштовхує як “революційну, бо єдиною повагою на яку може розраховувати жінка це та з якою джентльмен відноситься до леді, звісно, ми не леді” [2, 65]. Батьківщину вона зображує образом змії “Мексика. Туга, і права, і неправа, її обійми такі тугі, що не дають дихати” [2, 65].

Метафори релігійної і політичної монолітності використовуються для викриття подвійності, форма, яку обирає головна героїня – листи. Метафорично, листи функціонують як дзеркало, не тільки викривають образ, але і деконструюють його. Коли Тереза зустрічає Альваро Переса на центральній площі мексиканського міста, вона вбачає в ньому власне відображення як “результат індійського духу взаємних пращурів” [2, 54] Тереза зазначає “коли людина стає обличчям до люстра, душа тремтить” [2, 55] Але різні погляди Терези і Альваро на світ незабаром роз'єднують їх. Відмінності в поглядах спричинені насамперед приналежністю до різних статей в культурі, що засуджує жінку, яка подорожує без супроводу чоловіка. Ідеал корінного американського надбання пращурів “дому” не відображає сутності в повній мірі, отож протагоніста змушена повернутися до дзеркала більш фрагментарного і нестійкого – своїх листів [4].

Література

1. Bower, Anne. Remapping the Territory: Ana Castillo's The Mixquiahuala Letters. University of Alabama press. 1997. P. 132-150.
2. Castillo, Ana. The Mixquiahuala Letters. New York: Doubleday. 1986. 138 p.
3. Curiel, Barbara Brinson. "Heteroglossia Revista de Estudios Iberoamericanos" 7. 1990. P 11-23.
4. Gonzales-Berry, Erlinda. The Subversive Mixquiahuala Letters: An Antidote for Self. Hate. 1991. P. 227-240.

МОВНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНОГО ДИСКУРСУ

*канд. філол. наук, доц. Юлія Грон,
магістрант Андрій Грон*

Мовознавці вважають текст складним механізмом, який виконує певну комунікативну мету закладену адресантом, яку має інтерпретувати адресат. Якщо мова йде про художній текст, то зміст останнього є результатом спільних зусиль читача та автора [1, с. 46]. О. О. Селіванова зауважує, оскільки текст отримує інтерпретацію читача, то мета, яку ставить автор, не завжди адекватно відображається у тексті [4, с. 26]. Таким чином, художність твору зумовлена низкою позамовних чинників, які включають світогляд, психологічні, історичні, соціальні, просторово-часові та інші аспекти. Використання різноманітних художніх засобів у творі напряду залежить від жанру художньої літератури. Суперечливу природу науково-фантастичного художнього твору всебічно досліджували такі знані вчені як О. Ковтун, М. Назаренко, А. Нямцу О. Стужук, Ц. Тодоров та інші.

На думку М. Назаренка фантастика є описом світу, який збагачується елементом чудесного. Такий елемент може бути представлений у вигляді вигаданої техніки, магії, історичних подій [3].

А. Нямцу щодо фантастики вважає, що художня фантастика є літературним прийомом [3, с. 45].

Особливістю фантастичної літератури те, що вона зображує абсолютно неможливу реальність з погляду автора, а тому й поетика фантастичної літератури спрямована на те, щоб переконати читача у тому, що події зображені у творі цілком можливі. Іншою характерною рисою наукової фантастики є те, що вона може бути різноманітною за жанрами та за способом викладу подій. Згідно з останнім критерієм науково-фантастичні твори можуть бути сатиричними, гумористичними, жорсткими технізованими, гуманітарними, що охоплюють моральні проблеми майбутнього, пригодницькими, тощо [1, с. 46].